NGHIÊN CỨU ĐỀ XUẤT MÔ HÌNH GIÁM SÁT THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH VIỆT NAM PHÙ HỢP TRONG GIAI ĐOẠN KỸ NGUYÊN SỐ

Phan Thị Hằng Nga[1*], Nguyễn Tuấn Duy[1], Phạm Hồng Châu Oanh[1]

[1]Trường Đại học Tài chính – Marketing

[*]Tác giả liên hệ: Email: phannga@ufm.edu.vn

Ngày nhận: 22/11/2025 *Ngày chấp nhận:* 21/01/2026 *Ngày đăng:* 25/10/2026

DOI: 10.52932/jfmr.v17i5.1164

Phụ lục 1. Phân công chức năng giám sát tài chính của sáu quốc gia

Quốc gia	Đặc điểm phân công chức năng	Hàm ý cho Việt Nam
Hoa Kỳ	Nhiều cơ quan liên bang và cấp bang; có giao thoa phạm vi giám sát (U.S. Government Accountability Office, 2016).	Cần quy định đầu mối, trách nhiệm phối hợp và xử lý chồng chéo.
Anh	PRA thực hiện giám sát an toàn trong Ngân hàng Anh; FCA phụ trách hành vi và một số nhiệm vụ an toàn ngoài phạm vi PRA (Bank of England, 2024).	Tách trách nhiệm an toàn với bảo vệ khách hàng, đi kèm phối hợp bắt buộc.
Singapore	MAS kết hợp vai trò ngân hàng trung ương và giám sát tài chính tích hợp (Monetary Authority of Singapore, 2026).	Hợp nhất không nhất thiết đòi hỏi đưa giám sát ngân hàng ra khỏi ngân hàng trung ương.
Trung Quốc	Cải cách năm 2023 thành lập cơ quan quản lý tài chính trên nền tảng cơ quan ngân hàng và bảo hiểm; chứng khoán vẫn ngoài phạm vi này (Xinhua, 2023).	Cần phân biệt hợp nhất từng phần với hợp nhất toàn hệ thống.
Nhật Bản	FSA là đầu mối quản lý, giám sát tài chính; bộ máy có các chức năng chuyên môn và giám sát giao dịch chứng khoán (Financial Services Agency, 2026).	Tăng tính tích hợp đồng thời duy trì chuyên môn theo lĩnh vực.
Hàn Quốc	Financial Services Commission (FSC) xây dựng chính sách, quy định và cấp phép; Financial Supervisory Service (FSS) phối hợp kiểm tra với FSC, ngân hàng trung ương và bảo hiểm tiền gửi (Financial Services Commission, 2024; Financial Supervisory Service, 2026).	Phân biệt vai trò FSC với FSS; phối hợp vẫn cần thiết trong hệ thống tích hợp.

Phụ lục 2. Đối chiếu phương án cải cách theo yêu cầu thiết kế

Tiêu chí	Theo ngành và tăng điều phối	Lưỡng đỉnh	Hợp nhất cơ quan
Quan sát xuyên ngành	Phụ thuộc quyền truy cập dữ liệu và cơ chế đầu mối.	Có thể tích hợp theo mục tiêu; cần trao đổi giữa hai đỉnh.	Thuận lợi về đầu mối; vẫn cần dữ liệu nhóm tài chính.
Bảo vệ khách hàng	Cần thống nhất chuẩn hành vi giữa các ngành.	Có đầu mối hành vi với trách nhiệm riêng.	Cần đơn vị hành vi đủ thẩm quyền, tránh bị lấn át.
Trách nhiệm pháp lý	Ít đổi cơ cấu nhưng phải xử lý giao thoa thẩm quyền.	Cần xác định ranh giới mục tiêu và cách xử lý bất đồng.	Cần quy định phạm vi, kiểm soát quyền lực và giải trình.
Phối hợp với NHNN	Duy trì đầu mối sẵn có; cần cơ chế liên ngành.	Phụ thuộc vị trí đỉnh an toàn và cơ chế phối hợp.	Không tự giải quyết phối hợp với tiền tệ, thanh khoản.
Điều kiện chuyển đổi	Có thể triển khai sớm; nguy cơ điều phối hình thức.	Đòi hỏi năng lực hành vi và phân công mới.	Chi phí tích hợp lớn; cần đánh giá trước chuyển giao.